

Tradició i festa: font d'aprenentatge.

Isabel Mayol Aloy, Maria Victòria Sabater, Mercè Company Plaza i M. Martina Socias Vich.

CP NADAL CAMPANER ARROM. COSTITX

UNS dels principals problemes que tenim a l'escola actualment és la manca de temps. Temps per treballar tot allò que la societat considera important i necessari per la formació dels infants. Temps per treballar el que els professionals, mestres i educadors, considerem valuós pel desenvolupament personal dels nostres alumnes, per formar-los com a ciutadans democràtics, solidaris, feliços i capaços de prendre les millors decisions en el futur.

Cal treballar més matemàtiques, més llengua, saber els rius d' Espanya, els fills dels Reis Catòlics, llegir ràpid i esser crítics amb el que llegim... Treballar filosofia, emocions, habilitats socials... a més d' explicar tot el que hem fet a l'escola als pares en anglès.

A més a més, és necessari dedicar temps a donar a conèixer les nostres festes i tradicions, per mantenir-les i facilitar la incorporació i participació en la nostra comunitat dels novins.

A la nostra escola ho volem fer tot, ens interessa el futur dels nostres alumnes, com a ciutadans feliços, competents, solidaris, participatius i integrats en la societat que els envolta.

Gairebé totes les festes ens proporcionen ocasions per treballar el llenguatge, tant oral com escrit,

moltes d'elles ens permeten treballar la creativitat i el llenguatge plàstic. Totes ens possibilitem parlar de continguts referents a coneixement del medi, així com ocasions per utilitzar instruments de mesura i càlcul.

enguany hem volgut aprofitar un personatge popular, la Jaia Corema per treballar de forma transdisciplinària i competencial les matemàtiques. La Jaia Corema ens ha creat conflictes amb els seus regals.

El concepte "matemàtiques" l'emprem per a referir-nos a totes aquelles situacions de la vida quotidiana en les quals els nins i les nines tenen necessitat de donar significat a les quantitats, als números, a la numeració, a la forma i a l'espai.

La Jaia Corema ens ha creat conflictes amb els seus regals. Ens va proposar els següents reptes:

- 1- Ens va dur xocolata, set caps de deu tabletetes. Ens va demanar quant pesava la xocolata que ens havia duit.
- 2- Ens va dur una compostera per l'hort i instruccions per muntar-la, va dur també cacauets i avellanes. Ens havíem de repartir els fruits secs per cicles, tots havíem de menjar la part corresponent, la quantitat havia de ser la justa.
- 3- Ens va dur un termòmetre. Ens va demanar quin dia de la setmana havia estat més calorós, quin més fred i quina era la mitjana de temperatura de la setmana.
- 4- Ens va dur una recepta de crespell, la que ella va voler. Ens va demanar quina era la quantitat de ingredients que havia de comprar na Isabel per fer crespells a cada cicle.
- 5- Ens va dur auriculars pels ordinadors. Ens va dir que havíem de trobar un plànol del poble per internet, els més grans havíem d'indicar el camí de casa a l'escola, els més petits de l'escola al parc.
- 6- Ens va demanar un poema per acomiadar-la i també el número de nins i nines que hi havia a l'escola exactament.
- 7- Ens va dur conillets i ous de xocolata i no ens va demanar cap feina, es

va acomiadar fins l'any que ve.

La Jaia Corema ens ha proposat reptes que cada un de nosaltres, cada infant o cada classe, hem resolt per camins diferents, amb estratègies diferents. Les solucions no eren sempre les mateixes, però tenien idèntic valor, ja que sorgien d'un procés de diàleg i reflexió, individual o col·lectiva. El fet de compartir estratègies amb els companys ens ajuda a trobar-ne de noves, a descartar les solucions no vàlides, a buscar la millor alternativa.

La Jaia ens va implicar a tots en la recerca de respostes, en la resolució de problemes que ens afectaven directament, no és el mateix repartir cacauets per cicles que per persones ja que cap cicle té el mateix nombre d'integrants.

“El intercambio y la confrontación de opiniones obligan a los niños y niñas a cuestionarse sus ideas, les estimulan a probar o defender sus soluciones ante los compañeros y compañeras, a utilizar palabras adecuadas para hacerse entender, a adaptarse mutuamente para poder actuar conjuntamente... Todos estos retos les exigen una actividad mental que permite ir desarrollando la capacidad de razonamiento lógico, de construcción del sentido para los números y las cantidades, de realizar cálculos cada vez más sofisticados...”

La dinàmica del aula tiene que proporcionar, por tanto, este intercambio constante y darle sentido.”

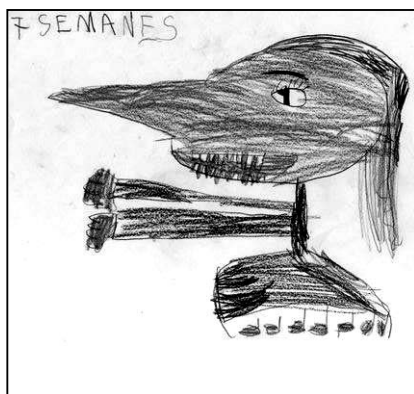
Repensar el aprendizaje de las matemáticas. Carlos Gallego Lázaro.

La Jaia Corema ha estat la nostra excusa per proporcionar als infants un espai a l'aula on treballar les matemàtiques des d'una visió més ample, facilitant el desenvolupament de capacitats i competències que els ajudin a construir coneixements significatius i funcionals, alhora que els capacitem per transferir-los a altres situacions.

Tots aquets reptes que la jaia ens ha anat propasant setmana a setmana ens ha permès treballar al cicle d'educació infantil els diferents estàndards matemàtics:

Hem aplicat diverses estratègies per resoldre problemes, problemes que han sorgit de la vida de l'aula, problemes que ens han permès construir nous coneixements .

Hem utilitzat tècniques i instruments de mesura per comprendre els atributs dels diferents objectes així com les seves unitats, sistemes i processos de mesura.

Hem treballat l'estàndard de geometria, ja que hem localitzat diferents llocs del nostre poble a plànols i mapes, realitzant representacions dels diferents itineraris que poden sorgir .

Hem treballat l'estàndard de representació ja que hem creat models per explicar i interpretar fenòmens físics així com enregistrar, organitzar i comunicar idees matemàtiques.

Hem treballat l'estàndard de comunicació ja que els infants han hagut de comunicar als companys les seves conclusions i exposar els processos seguits per obtenir-les, organitzant i consolidant així el seu pensament matemàtic mitjançant la comunicació.

Ens hem anat aproximant a la comprensió dels nombres, la seva relació i les seves diferents formes de representació, hem realitzat càlculs, operacions, i estimacions raonables, sempre des d'una perspectiva global.

Per al tercer cicle, realitzar aquest projecte de centre ens ha permès poder treballar l'àrea de matemàtiques, entre d'altres, des d'un enfocament molt diferent a l'habitual. Els problemes reals que ens plantejava la jaia, varen ser un detonant per al raonament lògic dels nins i nines, i el fet d'exposar les conclusions en comú i rebre un premi a canvi, una gran motivació.

Nosaltres decidírem elaborar un dossier amb un text explicatiu sobre el costum d'anar llevant cames a la jaia i el perquè de tot plegat, que permeté als nouvinguts a la comunitat entendre una mica més els costums populars propis de les Illes Balears respecte a la quaresma. A més, hi vàrem incloure l'exposició dels reptes i regals que ens ofería la jaia i la manera com havíem resolt les propostes, de vegades in-

dividualment, però sovint amb el raonament i debat col·lectiu, setmana a setmana. El debat en comú requeria, per tant, que l'alumnat assumís les conclusions com a pròpies per poder-les exposar amb coherència en el seu propi projecte individual.

Aquest dossier l'escriguérem en llengua castellana, ja que havíem realitzat altres activitats ja en llengua catalana i calia compensar les dues llengües. Aquest tractament ens va permetre augmentar el vocabulari sobre alimentació i d'altres aspectes que sorgien, però sobretot sobre termes matemàtics, que sempre tractam en català i no havien sentit anteriorment en llengua castellana.

Crec que ha estat una experiència molt positiva que ens ha permès observar les distintes maneres de resoldre una mateixa qüestió segons l'edat i el punt de vista des del qual es planteja.

Per altra banda, i com a especialista de música, m'agradaria destacar que vàrem iniciar el projecte amb una cançó sobre la Jaia Quaresma diferent a la de cada any, que aprenguérem les distintes classes i que poguérem cantar setmana a setmana tots junts davant la figura de la jaia. Aquesta activitat augmentà el caràcter lúdic del projecte i ens feu compartir uns bons moments tots junts, augmentant la sensació de pertànyer a un grup que canta i actua junt.

La cançó era aquesta:

LA VELLA QUARESMA

*“Coneixem una senyora amb un mocador de cap,
un cistell a sota el braç i un vestit apedaçat.*

*És la vella quaresma que aquí ja ha arribat
un peu per cada setmana fins que s'hagin acabat.*

*Coneixem una senyora amb un mocador de cap,
un cistell a sota el braç i un bacallà a la mà.*

*És la vella quaresma que aquí ja ha arribat
un peu per cada setmana fins que s'hagin acabat.”*

Projecte 3punt16 (2n curs) Ed. Cruïlla.

A més, el primer divendres de quaresma, els alumnes de primària realitzàrem una dansa tots junts a l'aula multidisciplinar amb l'enregistrament en CD del tema musical, que interpretava Pep Puigdemont. Aquesta dansa ens

permeté, entre d'altres coses, gaudir del moviment en comú, sentir confiança en la producció artística pròpia i sentir plaer pel moviment estètic de la dansa.

Des del punt de vista de l'equip directiu el projecte del nostre centre sobre la Jaia Corema va ésser globalitzador des de el primer moment en que vam crear el personatge. Per començar els alumnes feren una pepa amb materials reutilitzables a tamany natural i dugueren roba per vestir-la. Cada cicle va dur una part: mocadors, jersei, falda, calcetins...

Cada setmana ens reunirem tota l'escola per escoltar el que ens havia deixat escrit la Jaia i veure el regal. Això requereix coordinació i els alumnes fan bulla.

Però la veritat és que a l'hora de resoldre els problemes de matemàtiques que la Jaia ens deixava, la implicació és total i arribarem a afinar molt les respostes. Normalment cada tutor, va ésser l'encarregat de dirigir els alumnes a cercar les respostes emprant coneixements matemàtics i de medi.

L'experiència va ésser molt enriquidora i tornarem a repetir-la l'any que ve.